

Saugi kaimynystė – naujos politikos eros pradžia (Londonas, Jungtinė Karalystė)

Londonas tampa vis saugesnis: nusikalstamumo lygis mažėja, vis daugiau nusikaltimų bei kitų teisės pažeidimų yra išaiškinama, o nusikaltėlių perduodama teisingumo žinion. Tačiau nepaisant to, Londono gyventojai ir toliau nesijaučia saugūs.

Pirmą kartą Londono policija pradeda naują veiklos rūšį – “Saugi kaimynystė”:

- kiekvienai Londono kaimynijai turi būti priskiriama saugios kaimynystės komanda iki 2007 m.;
- tai žymiai prieinamesnė, matomesnė ir atsakingesnė bendruomenei policijos tarnyba;
- bendruomenės įgauna žymiai didesnę vaidmenį nustatant jų gyvenamosios vietovės saugumo prioritetus, tuo suteikiant policijai galimybę įgyvendinti ilgalaikius projektus, taip pat sukonzentruoti dėmesį į vietos gyventojams labiausiai aktualių problemų sprendimą ir nusikalstamumo bei nesaugumo jausmo mažinimą.

Kas yra Saugi kaimynystė?

Saugi kaimynystė – tai vietinės tvarkos ir saugumo palaikymas; policija ir jos padėjėjai dirba kartu su vietiniais gyventojais, kad spręstų kaimynijose vyraujančias problemas. Sprendimo rezultatas gali būti ir visiškas problemos išsprendimas, ir dalinis išsprendimas, problemos sumažėjimas.

Saugios kaimynystės komanda paprastai susideda iš šešių policijos ir bendruomenės atstovų – vieno aukštesnio rango policijos pareigūno, dviejų policininkų ir trijų bendruomenės atstovų. Jie apmokomi, kaip reikia bendrauti su skirtingomis žmonių grupėmis, bendruomenėmis, kad galėtų nustatyti ir spręsti bendruomenių problemas. Tokios problemos gali būti, pavyzdžiui, grafitai, triukšmingi kaimynai ir kitoks asocialus

Saugios kaimynystės komanda viename Londono rajonu

elgesys¹. Nustačiusios šias problemas, saugios kaimynystės komandos toliau bendradarbiauja su vietiniais gyventojais bei kitomis institucijomis, ieškomos sprendimų, kaip pašalinti tokias problemas.

Saugios kaimynystės komandos veiklos kryptys ir prioritetai nustatomi bendradarbiaujant su vietiniais gyventojais, vietine valdžia ir organizacijomis. Šiuo metu Londone veikia saugios kaimynystės komandos visose 624 miesto rinkiminėse apylinkėse, vidutiniškai 20 komandų kiekviename miesto rajone (Londonas suskirstytas į 32 rajonus).

Kaip dirba saugios kaimynystės komanda?

Kartu su saugios kaimynystės komandos partneriais ir bendraminčiais:

- įdėmiai išklauso vietinius gyventojus; išskiria rūpimus klausimus, tuo padėdami nustatyti vietinės politikos prioritetus;

¹ Sąvoka “asocialus” nėra suprantamas vienareikšmiškai. Vienais atvejais asocialus elgesys apibūdinamas kaip “nevisuomeniškas, kenkiantis visuomenei”, kitais – kaip nepaisantis visuomenės, pasireiškiantis neatsižvelgiant į egzistuojančias vertybes ir normas (šiuo atveju tik numanoma, kad toks neįsitraukimas socialinėms normoms gali būti potencialiai žalingas), dar kitais atvejais asocialus elgesys aprašomas kaip įvairūs nukrypimai nuo priimtų socialinių normų. Asocialaus elgesio “branduoliui” priskiriami nusikaltimai (pvz., žmogžudystės, kūno sužalojimai, seksualinė prievarta, vagystės, vandalizmas ir pan.), narkomanija, alkoholizmas, savižudybės, pabėgimai ir valkatavimas, prostitucija [G.Valickas. “Psichologinės asocialaus elgesio ištakos”, 1997].

- svarsto problemas, kurios daro didžiausią įtaką vietinių gyventojų gyvenimui;
- kartu su kaimynijomis, bendruomenėmis bei kitomis žinybomis siekia pašalinti apibrėžtas problemas;
- kartu su kaimynijomis, bendruomenėmis bei partneriais siekia ilgalaikių sprendimų;
- praneša vietiniams gyventojams apie rezultatus, siekia, kad būtų grįžtamasis ryšys.

Kaip veikiama:

- šalinami asocialaus elgesio faktoriai²;
- veikiant kartu su partneriais šalinami grafitai;
- konfiskuojamas alkoholis iš nepilnamečių;
- lankomos mokyklos, ligoninės, parduotuvės, šventyklos;
- supažindinama su savisauga, patariama, kaip apsisaugoti ir išvengti nusikaltimų.

Kaip saugios kaimynystės komanda gali Jums padėti?

Saugios kaimynystės komandos sukurtos tam, kad įneštų pakeitimų į esančias bendruomenes Londone. Asmenims, norintiems prisijungti prie Saugios kaimynystės komandų, ar nepatenkintiems kasdienine netvarka, susirūpinusiems nusikalstamumu jų gyvenamojoje teritorijoje, siūloma kreiptis į vietines komandas ar gauti reikiamą informaciją Saugios kaimynystės interneto svetainėje (www.met.police.uk/saferneighbourhoods).

² Nepageidautinas elgesys gali atsirasti dėl įvairių socializacijos proceso trūkumų arba dėl tiesioginių desocializuojančių poveikių. Socializacijos proceso defektus gali nulemti patys įvairiausi faktoriai: 1) auklėjimo klaidos šeimoje (pvz., netiksliai išaiškinamos elgesio normos, šiltų emocijų santykių stoka, kontrolės trūkumas, paskatinimų ir bausmių disproporcija, prieštaringi reikalavimai); 2) atstūmimas ir izoliacija bendraamžių grupėje; 3) nesėkmės ir neigiamų vertinimų dominavimas mokykloje; 4) visuomenės informavimo priemonėse demonstruojamas smurtas bei prievarta; 5) vaiko pažintinės brandos sutrikimai ir pan. [G.Valickas. "Psichologinės asocialaus elgesio ištakos", 1997].

Londone platinami lankstinukai, kuriais agituojama: "Yra ir kitų būdų padaryti jūsų kaimynystę saugesnę. Kodėl netapti savanoriu? Juo galite tapti: jūsų bendrijoje arba policijos nuovadoje. Kitas būdas būtų įstoti į Specialiąją Londono policiją (angl. *Metropolitan Special Constabulary*) ir po kiek laiko tapti tikru pareigūnu, su visomis policininko galiomis" (smulkesnė informacija teikiama interneto svetainėje www.metpolicecareers.co.uk).

Keletas jau pasiektų rezultatų

Kiekvieną mėnesį Londono policijos interneto svetainėje yra skelbiami saugios kaimynystės komandų pasiekti rezultatai ar vykdomos veiklos. Keletas pavyzdžių:

Jaunimas

2004 metų gegužę East Wickham saugios kaimynystės komandos konstebelis įkūrė jaunimo filmų kūrimo klubą. Klubas buvo įkurtas bendradarbiaujant kartu su Welling mokykla ir Ravensbourne projektavimo ir transliavimo koledžu. Šį jaunimo klubą finansavo Londono policija, Bexley Saugios kaimynystės komanda, Welling prisiekusiųjų tarėjų grupė. Klubas taip pat turi savo nuosavą profesionalią įrangą, samdo profesionalius specialistus, kurie dirba kino industrijoje, kad šie apmokytų klubo narius. 2006 metų liepą, buvo pademonstruoti 3 sukurti filmai Rose Bruford koledže.

Asocialus elgesys

Uxbridge saugios kaimynystės komanda padeda spręsti vietos gyventojams asocialaus elgesio, nepilnamečių alkoholio vartojimo, neteisėto motociklų ir motorolerių naudojimo parkuose problemas.

Penktadienio vakarais uniformuoti ir civiliais persirengę saugios kaimynystės komandos nariai patruliuoja vietiniuose parkuose, taip atbaidydami jaunimą nuo netinkamo elgesio, o tai padeda vietiniams gyventojams išvengti nemalonumų.

Verslininkai

Darbuotojai, dirbantys Willow Green pramonės rajone, jaučiasi žymiai saugesni darbo aplinkoje dėka kabelinės televizijos/stebėjimo sistemos CCTV, kurią įrengė Cricket Green saugios kaimynystės komanda ir Willow Lane darbo grupė. Nuo 2006 metų kovo mėnesio, kai buvo įdiegta CCTV, sumažėjo įtariamų asmenų, padariusių nusikaltimus. CCTV taip pat atbaido jaunimą nuo susibūrimų šalia pramonės rajono, taip pat tai yra puiki priemonė išvengti teritorijos šiukšlinimo.

Parkų valymo projektas

Specialaus projekto dėka, grupė jaunų teisės pažeidėjų sužinojo, kokią įtaką aplinkai turėjo jų nusikaltimai. Bendradarbiaudama su vietos savivaldybės atstovu ir parkų konstebliu, Uxbridge South saugios kaimynystės komanda kreipėsi į 6 vaikų (amžius nuo 11 iki 13 metų, kurie buvo įspėti dėl grafitų) tėvus. Tėvai sutiko,

Šalinami grafitai

kad jų vaikai dalyvaus projekte, pagal kurį aplankys parkus, jiems bus paaiškinta grafitų žala, darbo sąnaudos ir lėšos, jiems pašalinti, taip pat kokią įtaką tai daro vietiniams gyventojams bei bendruomenei. Vėliau, padedami savivaldybės darbuotojų, vaikai šalins grafitus, rinks šiukšles parkuose.

Laikiniai einantis inspektoriaus pareigas Rose McLean teigia: “Tai yra antras kartas, kai mes darome šį projektą Uxbridge. Mes nusprendėme pradėti šį projektą, siekdami parodyti jaunimui jų

Nepilnamečiai renka šiukšles parke

daromų nusikaltimų įtaką, tuo pačiu atlyginti žalą valant viešas vietas. Mes neturime jokių teisinių galių priversti vaikus dalyvauti šiame projekte, todėl viskas priklauso nuo jų tėvų sutikimo. Iki šiol visi tėvai, su kuriais mes bendravome, palaikė šią idėją ir mielai sutiko, kad jų vaikai dalyvautų šiame projekte. Jaunimas yra supažindinamas su jų padaryta žala, jos poveikiu aplinkai, vietiniams gyventojams ir bendruomenei. Taip pat jis yra informuojamas, kiek kainuoja savivaldybei pašalinti grafitus parkuose ar kitose vietose. Tikimės, kad jaunimas daug ko išmoks šiame projekte, kad gautas žinias perduos tiek savo tėvams, tiek ir draugams.”

Parengta pagal:

Safer Neighbourhoods. *Metropolitan Police*.
<http://www.met.police.uk/saferneighbourhoods/> (2006 11 10).

Darius Dovidaitis